

U. solstitialis L. Brunssum, 10.VI.1963, 1 exemplaar. KABOS vermeldt alleen Lochem.

Gonioglossum wiedemanni Mg. ontving ik van de heer MAASSEN uit Montfort (L.).

V. TABANIDAE. K.N.N.V. tabel, 1960, door KABOS (W.M. 38).

Chrysops sepulcralis (Fabr.). Kotten en Echt. Zeldzame soort.

Heptatoma pellucens Fabr. is naar mijn mening niet zeldzaam. Ik trof de soort aan te Oegstgeest, Oostvoorne, Zierikzee en Brunssum.

Chrysozona italica Mg. Montfort.

Chr. crassicornis Wahlberg. Rotterdam.

VI. RHAGIONIDAE. K.N.N.V. tabel, 1963, door VAN DER GOOT (W.M. 46).

Chrysopilus luteolus Fall. Elspeet en Vierhouten, 1962.

Chr. auratus Mg. vliegt nog tot eind augustus.

Chr. aureus Mg. Rotterdam en Rijkholt, resp. in 1963 en 1962.

Rhagio tringarius L. zag ik o.a. op 16 en 19.IX.1962, *Rb. lineola* nog op 1.X.1961.

Rhagio vitripennis Mg. Deze soort is naar mijn mening in Zuid-Limburg een vrij gewone soort. Verder bezit ik een exemplaar van Oud Alblas, 8.VI.1963 en een van Tongeren, 17.VII.1962.

VII. THEREVIDAE. K.N.N.V. tabel, 1963, door VAN DER GOOT (W.M. 46).

Thereva bipunctata Mg. Meyndel en Oostvoorne.

Tb. fulva Mg. vloog nog op 3.IX.1962.

Gaarne wil ik tenslotte al diegenen danken, die mij materiaal schonken, in het bijzonder de heren VAN DER KRIFT en SLOB, alsmede de heer VAN DER GOOT voor de door hem verrichte determinaties.

Summary

Discussion of rarer or more local Diptera, not belonging to the Syrphidae, taken in different parts of the Netherlands in 1963 and earlier.

Syrphidae in 1963

door

J. A. W. LUCAS

In 1963 heb ik niet veel tijd gehad om intensief naar zweefvliegen uit te kijken; de meeste waarnemingen zijn dan ook van 1—4.VI en op 10.VI, in beide gevallen in Zuid-Limburg. Toch zijn de resultaten zeer goed geweest zoals al moge blijken uit het aantal soorten, dat ik per dag waarnam: op 1.VI 34, op 2.VI 39, op 3.VI 39, op 4.VI 42 en op 10.VI, te Brunssum, zelfs 48. De volgende soorten zijn vermeldenswaard:

Chrysotoxum vernale Lw. Zundert en Brunssum.

Chrysotoxum verralli Coll. Brunssum, 10.VI, ♂. Het 8ste exemplaar uit Nederland en het eerste uit Limburg; er waren er 6 uit Gelderland (5 uit Winterswijk) en 1 uit Utrecht bekend. Het ex. werd bemachtigd aan een vennetje, waar ik jacht maakte op *Platycheirus* species door te slepen door lage begroeiing, vnl. riet. In plaats van *Platycheirus* vond ik de *Chr. verralli* in mijn net!

Chrysotoxum cautum Harr. Ik telde tegen de 30 exemplaren te Echt, Bunde, Rijckholt, Gerendal, Nijswiller en Brunssum.

Pipiza noctiluca L. nam ik waar te Echt, Bunde, Rijckholt, Nijswiller en Brunssum, ruim 30 exemplaren in totaal.

Pipiza festiva Mg. Vogelenzang, 16.VI, ♀.

Pipiza quadrimaculata Panz. Bunde, 4.VI, ♀; waarschijnlijk ook een exemplaar gezien in het Savelsbos, 3.VI. Vlak over de grens was de soort veel algemener (Boffenrath en Sippenaeken).

Pipiza austriaca Mg. Echt, Bunde en Rijckholt, 6 exemplaren; ook een exemplaar te Sippenaeken, vlak over de grens.

Pipiza lugubris F. Brunssum, 10.VI, ♀. Deze soort is beslist lokaler dan *P. austriaca*.

Parapenium flavitarsis Mg. Opnieuw kon ik een ♀ verzamelen, ditmaal te Bunde, 4.VI.

Heringia heringi Zett. Vorig jaar konden VAN DER GOOT en LUCAS aan de opgegeven 5 exemplaren al een 26 tal toevoegen (*Ent. Ber.* 24 : 4). In 1963 nam ik de soort opnieuw waar: 1 exemplaar in Echt en 12 te Rijckholt, aan de rand van het Savelsbos.

Pipizella virens F. In de zweefvliegtabel van VAN DER GOOT (1958) geeft hij aan geen vondsten uit het westen te kennen. Ik bezit exemplaren van Berkel (1963), Rotterdam (1962 en 1963, 2 vindplaatsen) en de Zwarte Polder (Zeeuws Vlaanderen) (1963).

Pipizella maculipennis Mg. Van deze zeer zeldzame soort nam ik een ♀ waar aan de rand van het Bovenste Bos bij Epen, 2.VI.

Triglyphus primus Lw. Brunssum, 10.VI, een exemplaar.

Cheilosia cynocephala Lw. Rijckholt, 1.VI, ♀. Zeldzaam.

Cheilosia maculata Fall. Rijckholt, 3.VI, 8 exemplaren. Deze soort is nog slechts tweemaal eerder vermeld, namelijk door VAN OOSTSTROOM (*Ent. Ber.* 11 : 139), die op 29.V.1943 een ♂ te Valkenburg ving en door GEURTS (*Nat. Hist. M.bl.* 50 : 99) zonder verdere gegevens van Echt (De Doort). Het Savelsbos, aan de rand waarvan ik mijn exemplaren waarnam, heeft een rijke ondergroei van *Allium ursinum*, in de bladeren waarvan de soort schijnt te mineren, samen met de, in het Savelsbos eveneens algemene, verwante *Ch. fasciata*. Zag ik deze laatste soort echter tussen de voedselplanten in vliegen, *Ch. maculata* nam ik alleen aan de rand waar, voornamelijk zonnend op bladeren van *Plantago major*. De soort is weinig opvallend, vooral ook, doordat hij in zijn gedrag in het geheel niet aan zweefvliegen doet denken. Het is dan ook waarschijnlijk te danken aan het feit, dat ik scherp op de *Plantago*-bladeren lette, vanwege de eveneens hierop zittende en zonnende *Cnemodon vitripennis*, *Heringia heringi* en *Temnostoma bombylans*, dat ik de soort ten laatste toch herkende als een Syrphide. Hem herkend hebbend

zag ik over een afstand van nog geen 15 m de 8 exemplaren; een snelle controle op de groeiplaatsen van de daslook leverde geen waarneming op.

Cheilosia nigripes Mg. Brunssum, 10.VI, ♀.

Cheilosia proxima Zett. Rijckholt, 1.VI, ♀.

Chrysogaster viduata L. In 1963 bij Kamerig, Epen, Nijswiller en Brunssum, alleen bij Kamerig vrij algemeen. In het artikel van VAN DER GOOT en LUCAS (*Ent. Ber.* 24 : 8) staat Leimers, dit moet natuurlijk Lemiers zijn.

Orthonera nobilis Fall. Gerendal, 3.VI, ♂.

Neoascia geniculata Mg. Deze soort gelijkt op het eerste gezicht zeer sterk op *N. aenea* en kan daar dan ook gemakkelijk mee verward worden. De kans hierop is nog groter, indien men afgaat op de tabel van SACK in LINDNER (1932), waar het voornaamste verschil is gelegen in het feit, dat *N. geniculata* een geheel glanzend gezicht zou hebben, *N. aenea* daarentegen een grijs bestoven gezicht. Een beter verschil is echter de kleur van de laatste tarsleden van de eerste twee pootparen en de vorm van de derde sprietleden. Een prettig kenmerk is ook nog de vorm (en grootte) van de uitholling van het voorhoofd bij de ♀♀ (vgl. o.a. COE, Handbook for the identification of British insects, Diptera (Syrphidae), 1953). Mijn *N. „aenea”* materiaal op deze manier bekijkend kwam ik tot de ontdekking, dat de in *Ent. Ber.* 24 : 8 gepubliceerde vondsten van Warmond, Nieuwkoop en Schelluinen in werkelijkheid tot *N. geniculata* behoren, evenals in 1963 verzameld materiaal van Rotterdam en Schiedam (resp. 3 en 2 exemplaren). Het is dan ook deze soort, die in Zuid-Holland niet zo zeldzaam is. De exemplaren van Vaals en Spijkenisse in mijn collectie behoren wel tot *aenea*, samen met in 1963 verzameld materiaal van Kamerig en Brunssum.

Neoascia interrupta Mg. vloog ook in 1963 op de vliegplaats te Echt: op 19 en 20.V zag ik in totaal 6 exemplaren.

Sphagina kimakowiczi Strobl. Brunssum, 10.VI, ongeveer 40 ex. De dieren vlogen in groot aantal aan de zoom van een bos aan de rand van de heide; een dergelijk aantal nam ik nog nimmer eerder waar. Van de, overwegend nog zeer verse, dieren nam ik er 21 mee, die bij onderzoek alle tot *Sph. kimakowiczi* bleken te behoren!

Sphaerophoria rueppellii Wied. Opnieuw een tweetal vindplaatsen: te Rotterdam aan de Kralingse Plas op 5 en 9.VII telkens een exemplaar en in de Zwarte Polder (Zeeuws Vlaanderen) op 7.VII een derde exemplaar. LAMBECK vermeldde de soort al eerder van Rotterdam, echter van een geheel ander terrein.

Syrphus lunulatus Mg. Epen, aan de rand van het Bovenste Bos, 2.VI, 3 exemplaren.

Syrphus guttatus Fall. Tot vorig jaar waren er een 7-tal dieren opgegeven. VAN DER GOOT en LUCAS (*Ent. Ber.* 24 : 9 en 10) voegden daar ruim 58 stuks aan toe en nu kan ik opnieuw een aantal dieren vermelden: Bunde, 4.VI een 8-tal en Brunssum, 10.VI een 5-tal. Verder zag ik nog een exemplaar vlak over de grens te Sippenaeken, 2.VI. Opnieuw een bewijs, hoe gewoon de soort, zeker in Zuid-Limburg, is.

Syrphus umbellatarum F. Rijckholt, 1 exemplaar.

Syrphus vittiger Zett. Epen en Brunssum, 2 exemplaren in totaal.

Platycheirus angustatus Zett. Chaam.

Platycheirus fulviventris Macq. Brunssum.

Parhelophilus versicolor F. Brunssum, 10.VI, ongeveer 20 exemplaren en Rotterdam, 4—9.VII, ongeveer een dozijn.

Parhelophilus frutetorum F. Samen met *P. versicolor*, zowel te Brunssum, 10.VI, 5 ♀♀ als te Rotterdam, 4.VII, ♂. Verder nog te Kamerig, 2.VI, een tiental en te Sippenaeken, vlak over de grens, 2.VI, 1 dier. Het aantal bekende Nederlandse exemplaren is hiermede meer dan verdubbeld. Het meest opvallend is het Rotterdamse exemplaar, daar de soort tot nu toe alleen uit Limburg bekend was. Ondanks ijverig speuren slaagde ik er niet in een tweede exemplaar te vinden.

Eurinomyia lunulata Mg. Te Echt opnieuw waargenomen: 3 exemplaren op 20.V.

Eurinomyia transfuga L. Echt, Brunssum, Krimpen aan den IJssel en Rotterdam; op de laatste vindplaats niet zeldzaam.

Lathyrophthalmus aeneus Scop. Van deze in het binnenland zeer zeldzame soort ving ik een exemplaar in het Cannerbos bij Maastricht, 23.IV.1962.

Temnostoma bombylans F. Savelsbos, 1 en 3.VI, 11 exemplaren en Bunde, 4.VI, 1 dier. De soort was nog pas alleen opgegeven van Eperheide, 3 exemplaren en van Echt. De dieren, die ik aan de rand van het Savelsbos zag, vlogen of kropen traag of zaten tussen of op de lage begroeiing, vooral op *Plantago*, samen met *Cheilosia maculata* (zie aldaar). Het exemplaar uit Bunde zag ik op de bovenzijde van een blad van een struik zitten, ongeveer een meter boven de grond.

Zelima lenta Mg. Opnieuw te Echt, Nijswiller en Bunde; verder te Rijckholt en in het Vijlenerbos. In totaal zag ik een 13-tal exemplaren.

Zelima nemorum F. Opnieuw te Echt (ongeveer 8 exemplaren); verder te Kamerig (1 exemplaar) en te Brunssum (ongeveer 8 stuks).

Zelima sylvarum L. Bunde, Schinnen en Nijswiller. Tussen enig Syrphidenmateriaal, dat ik voor VAN TOEL determineerde, zat een exemplaar uit Meyendel.

Summary

Notes on Syrphidae, especially of the Netherlands, that are of interest, mostly on account of their rareness. A few Belgian records are included.

Lepidoptera in 1963

door

J. A. W. LUCAS

Evenals naar Syrphiden heb ik, althans in Nederland, weinig naar vlinders kunnen kijken. Ook hier leverde feitelijk alleen de eerste helft van juni enige waarnemingen van waarde op.

Wat de macro's betreft is alleen een ♀ van *Hydraecia petasitis* Dbld. van betekenis. Ik ving het exemplaar op het station van Dordrecht, 8.IX.1963, waar het verkleumd tegen een ruit zat.

De micro's komen wat minder slecht voor de dag: